

Vad vi skulle ha velat säga till EU:s försvarsministrar om dom vågat träffa oss.

Ärade försvarsministrar från EU:s länder!

Jag noterar först att bara tre av er är kvinnor. Det är tydligt att ni har långt kvar innan ni lyckas genomföra resolution 1325 från FN:s säkerhetsråd, som dock är nio år gammal. Bättre kan ni!

Ni arbetar för fred och säkerhet. Det gör också vi, men metoderna är olika. Den helt dominerande delen av era resurser, mätt i ekonomiska termer, används för militära ändamål. Vi inser att vissa militära resurser behövs för att bevara fred och säkerhet, men vi menar att proportionerna är helt orimliga. Inom EU är man enig om att EU:s säkerhetsproblem endast till en mindre del kan lösas med militära medel. Likväl är det dessa som dominerar ert arbete.

Kanske menar ni att en stor del av den icke-militära delen av säkerhetsarbetet ligger under andra departement. Det är sant. Skyddet mot aids, mot våld mot kvinnor, ekonomisk brottlighet och klimatförändringarnas konsekvenser ligger endast till en ringa del inom ert arbetsområde. Vad vi vill diskutera med er är emellertid icke-militära medel för att förhindra krig och lösa konflikter. Ni har i hög grad försummat dessa områden. Det ser ni tydligast om ni granskar er försvarsbudget. Det är inte så länge sedan försvarsministrarna i många länder kallades Krigsministrar. När ni ändrat ert arbete till att huvudsak handla om arbete för fred och säkerhet, där militära medel är endast en liten del, kanske ni kan kalla er Ministrar för fred och säkerhet.

Utvecklingen inom Europa går mot fel håll. Militariseringen av EU fortsätter. Vi kan se det i åtminstone tre avseenden:

1. EU utformar en gemensam försvarspolitik som enligt Lissabonfördraget skall leda till ett gemensamt försvar. Vilken är fienden?
2. Medlemsstaterna skall förbinda sig att gradvis förbättra sina militära resurser. Varför? Europa har aldrig varit så fredligt som idag.
3. Samarbetet med NATO skall ökas och få en fastare institutionell bas. Vad är avsikten? EU har för närvarande inget som helst inflytande över besluten inom NATO och blir vid gemensamma operationer helt underordnat NATO. De EU-länder som är medlemmar i NATO kan ställa resurser till EU:s förfogande vid behov, t ex av helikoptrar eller transportflygplan

Det är av stort värde att EU bildar militära enheter som kan sättas in för fredsframtvängande och fredsbevarande insatser även långt utanför Europa. Däremot bör man minska och på längre sikt bör man kunna avskaffa det territoriella försvaret av EU-länderna.

Vi noterar med stor förvåning att EU anser sig ha "rätt" att ingripa i konflikter med militära medel utan mandat av FN:s säkerhetsråd. Om denna anmärkningsvärda tolkning av FN-stadgan skall kunna accepteras bör den stödjas av ett rådgivande domslut i den internationella domstolen i Haag eller i vart fall av ett beslut i säkerhetsrådet. I annat fall riskerar EU att begå krigsförbrytelser.

EU grundades en gång för att få slut på de blodiga krigen mellan grannländer vilket under århundraden hade orsakat så mycket lidande och till slut ledde till andra världskriget. EU:s grundare menade att handel skulle föra länderna samman och det ömsesidiga beroende som handeln medförde skulle göra det omöjligt att föra krig. Detta blev verklighet redan genom Kol- och stålunionen. Som fredsprojekt har EU blivit en storartad framgång. Idag är krig mellan länderna i EU otänkbart.

Även om EU utvidgas kommer det alltid att finnas grannländer. Att åstadkomma varaktig fred med dessa utan att behöva hota med vapen bör vara EU:s strävan. Enligt vår mening ger detta stora

möjligheter att utveckla och pröva värdet av en fredskultur. Vi ger här några få exempel på vad vi menar. En lista med tiotvå gånger flera förslag skulle lätt kunna åstadkommas.

Utbildning av medlare. Sådan saknas idag nästan helt. När *medling på den politiska* nivån behövs sänder man oftast ut en diplomat utan utbildning i moderna metoder för konfliktanalys eller konfliktförebyggande. En diplomat har arbetat med att föra fram sitt eget lands synpunkter, han har inte tränats i konsten att sätta sig in i de båda sidornas djupare behov. Undervisning av detta slag finns på enstaka platser, men metoderna behöver utvecklas och många medlare utbildas.

Medling på mellanfolklig nivå kan i vissa lägen vara av stort värde. Medlare med utbildning i konfliktlösning kan underlätta dialog mellan folk som lever i motsättning eller hat mot varandra. Sådana medlare, framför allt kvinnor, borde utbildas i tusentals i stället för soldater.

Metoder för att sprida objektiv information bör utvecklas. Kriget i det forna Jugoslavien blev möjligt genom en intensiv, långvarig och skicklig propaganda från olika sidor. Om TV-stationer och radiostationer på Balkan under EU:s överinseende hade påtalat lögnerna i propagandan och försökt föra samman folk med olika bakgrund i dialoger kunde fredsgrupper ha stärkts. Oppositionen mot president Milosevic skulle, till exempel, ha stärkts på detta sätt och haft större chans att förhindra kriget.

Undervisning i icke-våldsmetoder. Under de senaste femtio åren har ett stort antal länder i världen blivit fria och många diktaturer störtats. I de allra flesta fall har detta skett utan våld. Det första stora, inspirerande, exemplet var Indien. Filippinerna och många länder i Latinamerika visade hur folkligt motstånd kan vara framgångsrikt. Man hade inte trott att Sovjetunionen skulle falla under nittonhundratalet. Det skedde genom att folket samlade sig till motstånd och vägrade att samarbeta med förtryckarna. EU bör samla erfarenheter från dessa stora politiska omvälvningar och utbilda människor i icke-våldsmetoder.

Mellanfolkligt samarbete bör stödjas. Kvinnogrupper i Balkan arbetar för försoning, med mycket ringa stöd från EU. Frivilligorganisationer i Europa arbetar i Asien och Afrika och gör viktiga insatser för fred och försoning. Det skulle till exempel kunna vara av stort värde om EU prövade vägar för att stödja dialogprojekt med Iran, som för flera år sedan föreslog en "Dialog mellan civilisationer" som en väg bort från den "Civilisationernas krig" som hotar, till exempel mellan Väst och Islam. Samarbete mellan skolor, mellan kvinnoorganisationer och yrkesföreningar kan bara vara till nytta. EU gör här mycket litet.

Fredsutbildning i skolorna är enligt UNESCO ett krav. Att träna barn i konstruktiv konfliktlösning har stort värde, inte bara för att förebygga krig. Historieböckerna i flera av EU:s länder ger upphov till fiendebilder hos eleverna. EU bör kräva att alla länder med en historia av krig mellan varandra skall gemensamt granska varandras läroböcker, vilket till viss grad redan gjorts i de gamla EU-länderna.

Fredsuniversitet. De allra flesta länder har krigshögskolor och militära akademier. För att utveckla metoder för fredlig konfliktlösning bör ett antal institutioner för forskning och undervisning tillskapas med stöd av EU.

Allt som här sagts om konfliktlösning och förebyggande arbete kan givetvis bedrivas av EU på många håll i världen. Europa, som orsakat krig och kolonialt förtryck i så många områden i världen har en enorm skuld att betala.

Vapenexport: På detta område fortsätter Europas blodiga historia som framkallar eller förvärrar krig och konflikter i världen. EU är en av världens största exportörer av vapen. Europeiska säljer vapen till länder i krig, till diktaturstater där vapnen används till förtryck av befolkningen, till länder i djup

fattigdom. Vapen från Europa dödar när de avfyras i strid men redan när fattiga länder använder sina begränsade resurser till vapeninköp i stället för till utveckling eller sjukvård medför detta att befolkningens säkerhet försämras. Ett skott från ett handeldvapen tillverkat i Europa kan medföra att en familjeförsörjare i ett fattigt land inte längre kan arbeta. Kostnaden för operationer och sjukvård för den skadade kan motsvara kostnaden för preventiv vård av hundratals gravida kvinnor. Europas vapenexport är en skamfläck som vi kommer att skämmas över i generationer framåt. De vapen som exporteras stannar inte i de länder som köpt dem utan säljs vidare, även till upprorsstyrkor och terrorister. EU:s vapenexport bör noggrant regleras och på längre sikt upphöra. EU bör verka i FN för att samma regler genomförs i alla länder.

I internationella organ där kärnvapenedrustning diskuteras framstår EU ofta som en svag och passiv deltagare, ja ibland som en aktiv nedrustningsmotståndare. Det är inte rimligt att ett enda EU-lands negativa hållning till internationella avtal och lagar i dessa frågor skall få styra den europeiska unionens internationella agerande. EU måste kräva att Artikel VI i NPT-avtalet (icke-spridningsavtalet) genomförs i enlighet med en överenskommen plan med en tydlig slutpunkt av noll kärnvapen inom en begränsad tid. EU-parlamentet har här i flera resolutioner uttryckt den europeiska folkviljan. Att EU-kommissionen och försvarsministrarna inte bryr sig om dessa resolutioner är ett av många exempel på det demokratiska underskottet i EU, en brist som i längden blir förödande för hela EU-projektet.

De förslag som framförs ovan behöver diskuteras och utvidgas. Detta bör ske i samverkan mellan vederbörande organ inom EU, EU:s försvarsministrar och de många frivilligorganisationer som arbetar för fred och demokrati. Inom EU:s länder och inom EU-organisationen bör man övergå från militärt till civilt försvar av mänsklig säkerhet, både inom EU och i EU:s agerande i världen. Arbetet bör påbörjas snarast. Ekonomiska resurser finns i överflöd om man använder de medel som nu används till att framställa dödande vapen.